

ВІДГУК

**офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора
Мозгальної Наталії Георгіївни на дисертаційне дослідження
Сінь Лу «Методичні засади формування інтерпретаційної
культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки»
подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі
знань 01 – Освіта/Педагогіка за спеціальністю 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)**

1.Актуальність теми виконаної роботи

Модернізація музично-освітньої галузі вимагає великої_кількості кваліфікованих вчителів музичного мистецтва, підготовка яких здійснюється в університетах України Сучасна освітня парадигма спрямовує заклади вищої освіти на підготовку майбутнього вчителя музичного мистецтва на засадах національної і культурної ідентифікації, традицій і новацій, цінностей і особистісно-професійного зростання. На переконання авторки, «досягнення цієї мети потребує перегляду психолого-педагогічних засад навчання, його структурно-організаційної перебудови» (с.15), що дозволить підготувати «не лише педагога-музиканта, а й музиканта-виконавця», наділеного «високою компетентністю», глибокими та різнобічними знаннями, креативним і мобільним мисленням.

Потреба теоретично обґрунтувати та методично перевірити процес формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва в процесі вокальної підготовки засвідчує актуальність дослідження Сінь Лу, а методологічні підходи, обрані для проведення дослідження, відповідають сучасним тенденціям розвитку мистецької галузі.

Актуальність порушеної авторкою проблеми, недостатня розробленість методичного забезпечення з формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки вимагала виявлення суперечностей, які наразі існують у музично- педагогічній освіті, а саме між: існуванням різноманітних методичних вказівок педагогів-музикантів та не достатнім висвітленням у цих матеріалах методів і підходів до формування інтерпретаційної культури здобувачів на всіх етапах фахового навчання; ускладненням змісту музично-педагогічної освіти, зростаючим обсягом необхідної інформації і обмеженістю часу, відведеного для її засвоєння; існуючим у вокальному репертуарі потужного музично-розвивального потенціалу і недостатнім його опрацюванням для формування у студентів інтерпретаційної культури; сучасними вимогами до музично-виконавської та педагогічної діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва та не розробленою методикою, спрямованою на постійне удосконалення інтерпретаційної культури студентів у процесі навчання.

Потреба подолання вказаних суперечностей, ще раз актуалізувала обрану Сінь Лу проблему.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

На доказ актуальності дослідження слід додати той факт, що воно входить до плану наукових досліджень кафедри фортепіанного виконавства та педагогіки мистецтва факультету мистецтв імені А. Авдієвського Українського Державного університету імені Михайла Драгоманова та складає частину наукового напрямку "Зміст, форми і методи удосконалення інструментальної підготовки здобувачів вищої мистецької освіти".

Тема дисертації затверджена Вченою радою УДУ імені Михайла Драгоманова (протокол № 2 від 24 жовтня 2024 р.).

3. Наукова новизна отриманих результатів

Наукова новизна дисертації Сінь Лу має кілька вимірів. Один з них визначається теоретичними пошуками дослідниці в напрямку умінь інтерпретувати музичні твори в процесі власного виконання у відповідності із задумом композитора, другий – спрямований на вміння формування вмінь здійснювати корекцію музичних творів залежно від навчальних завдань. Відповідно третього напрямку, дослідниця надає авторське визначення інтерпретаційній культурі вчителя музичного мистецтва як комплексу мотиваційних, когнітивних, аксіологічних і операційних елементів професійної діяльності, що засновується на позитивних емоційних реакціях особистості і дозволяє творчо інтерпретувати твори мистецтва, розкривати їх морально-філософський зміст, а також практично використовувати отримані знання у професійній діяльності.

У дослідженні вперше теоретично обґрунтована та апробована організаційно-методична модель формування інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва в умовах навчання співу, яка включає: мету, завдання наукові підходи та принципи інтерпретаційної культури, а також критерії, рівні, педагогічні умови, методику (форми, методи, засоби) та моніторинг дослідження інтерпретаційної культури; удосконалено структуру інтерпретаційної культури вчителів музичного мистецтва, яка складається з мотиваційного, когнітивного, комунікативного та діяльнісного компонентів. Подальшого розвитку дістали форми і методи формування інтерпретаційної культури студентів музично-педагогічних закладів вищої освіти, які використовуються на різних етапах вокального навчання. У дослідженні вперше інтерпретація музичних творів визначається особливим механізмом, який орієнтує студентів у навчальній, а пізніше і професійній діяльності, озброює їх не тільки необхідними знаннями та вміннями, а й критеріями відбору і оцінки інформації, різними методами і рівнями пізнання, тобто досить широким методологічним інструментарієм.

4. Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні та експериментальній перевірці методики формування інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі вокального

навчання, а також можливості використання матеріалів дослідження та його висновків для оновлення змісту та методики викладання вокальних дисциплін у навчальних закладах музично-педагогічної освіти. Матеріали і результати дисертаційної роботи можуть використовуватися для написання навчально-методичних посібників, методичних рекомендацій з питань вокального навчання співу у музично-педагогічних закладах різного рівня акредитації.

5. Оцінка змісту дисертації та її завершеність

Дисертація Сінь Лу є завершеним дослідженням, яке відповідає вимогам щодо оформлення й обсягу, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Дисертація складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, висновків, списку використаних джерел, додатків. Побудова дисертаційного дослідження є логічною, вона відповідає обраній темі. Авторка успішно вирішує поставлені завдання і досягає мети, сформульованої у вступі.

У першому розділі «Теоретичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики» на основі аналізу естетико-філософської, мистецтвознавчої та мистецько-педагогічної літератури розглянуто взаємозв'язок таких понять як «інтерпретація» (с.23-30), «культура» (с.35-40), « музична культура» (с.38-41) та «інтерпретаційна культура» (с.42-44), розроблено категорійну матрицю інтерпретації музичного твору у вокальному мистецтві (табл.1.1.), візуально представлено авторську розробку взаємодії понять «культура», «інтерпретація» та «інтерпретаційна культура» (рис. 1.1.), розкрито творчий потенціал інтерпретаційної культури вчителя музичного мистецтва у процесі вокального навчання, визначено його функції - інформативно-комунікативну, евристичну, естетичну, суспільно-перетворювальну, гедоністичну, катарсично-компенсаторну, педагогічну (с. 47).

Надано характеристику поняттям «творчий потенціал» і «творча особистість» (с.48-53), специфічних особливостей педагогічної діяльності вчителя по класу вокалу, розглянуто особливості вокального навчання китайських студентів (с.56-59), проаналізовано компетенції, необхідні для формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва, візуально представлені на рис. 1.2.

У другому розділі «Методичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики» з урахуванням думок сучасних вчених авторкою визначено методологічні підходи (культурологічний, особистісно-орієнтований, системний і синергетичний підходи), а також спеціально визначені музично-педагогічні принципи (індивідуалізації навчання, естетичної спрямованості навчального процесу, виконавського самоконтролю), які зумовлюють успішність інтерпретаційного самовираження здобувачів. Розроблено педагогічні умови формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокального навчання (формування у студентів мотивації до інтерпретаційної діяльності,

формування у студентів мотивації до інтерпретаційної діяльності, використання методів і технологій, які розвивають творче мислення студентів у процесі вокального навчання) наочно представлені на рисунку 2.1.

З урахуванням інтегральних властивостей досліджуваного феномену у підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва визначено структуру інтерпретаційної культури, що складається з мотиваційного, когнітивного, аксіологічного та рефлексивного компонентів, які тісно взаємозв'язані між собою (рис.2.3.).

Відповідно до обраних компонентів визначено критерії, показники, рівні (високий (оптимальний), середній (ситуативний), початковий (елементарний)) сформованості досліджуваної якості у здобувачів освіти. Зміст критеріїв і показників сформованості інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва в галузі вокального навчання представлено в таблиці 2.1.

На підставі сказаного, Сінь Лу розробляє організаційно-методичну модель формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва, яка містить концептуальний, діагностичний та контрольно-результативні блоки. Дана модель розкриває авторську методику формування інтерпретаційної культури майбутніх вчителів музичного мистецтва з використанням потенціалу вокального навчання, що реалізується на наступними етапами: спонукально-орієнтувальним, рефлексивно-інформативним, творчо-комунікативним.

У третьому розділі «Дослідно-експериментальна перевірка ефективності формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музичного мистецтва» на основі розробленої організаційно-методичної моделі й діагностувального інструментарію відтворена дослідно-експериментальна робота з формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики в процесі вокального навчання.

Для визначення стану сформованості інтерпретаційної культури було використано комплексну методику, що включала методи: педагогічне спостереження, анкетування, тестування, виконання спеціальних завдань, ранжування, самоаналіз, аналіз результатів художньо-інтерпретаційної діяльності студентів, проблемні завдання, узагальнення, експертні оцінки, методи математичної статистики.

Аналіз отриманих даних засвідчив низький рівень сформованості у здобувачів інтерпретаційної культури, що спонукало авторку до розроблення авторської методики, що впроваджувалася у двох напрямках: спрямованості на загальний вокальний розвиток шляхом розкриття вокальних, пізнавальних, емоційно-творчих можливостей майбутніх учителів музичного мистецтва, а також на оволодіння прийомами інтерпретаційно-педагогічного аналізу.

Доцільність розробленої методики перевірялася під час формувального експерименту, який здійснювався у три етапи з використанням пояснювально-демонстративних, ситуативно-виконавських, креативно-евристичних методів, а також спеціальних методів вокального навчання - інтерпретаційно-педагогічної нарації (с.178), розвитку музично-вокального мислення (с.179),

стильового і порівняльного аналізу музичних творів (с.183), уявного проспівування (с.184), а також форм опосередкованого управління (с.184).

Отримані під час експериментальної роботи результати дозволили Сінь Лу дійти висновку щодо ефективності впровадженої методики формування інтерпретаційної культури майбутніх учителів музики в процесі вокальної підготовки, а також засвідчила позитивне ставлення здобувачів до творчих форм інтерпретації вокальних творів. Обробка експериментальних даних методами математичної статистики підтвердила достовірність отриманих результатів (табл. 3.1- 3.10).

Підсумовуючи вищесказане зазначимо, що дисертаційне дослідження Сінь Лу є завершеним і самостійним, написане українською мовою з відповідним вживанням наукової термінології.

6. Повнота викладання результатів в опублікованих працях

Теоретичні положення та висновки дисертації були відображені у 9 авторських публікаціях, з них – 2 у провідних фахових виданнях, 1 – у зарубіжному англomовному виданні, 1 – у методичних рекомендаціях, 5 – у тезах Міжнародних конференцій.

7. Дискусійні зауваження та пропозиції до змісту дисертації

Попри безсумнівну наукову цінність дисертації, пропонуємо дисертантці розглянути низку зауваг, а також відповісти на кілька запитань, які продовжать наукову дискусію, розпочату в цьому дослідженні.

1. У першому розділі роботи авторкою розроблено та представлено категорійну матрицю інтерпретації музичного твору у вокальному мистецтві (табл.1.1.), бажано було б більше уваги надати обґрунтуванню її сутності та змістовому наповненню.

2. У другому розділі (п.2.2.) з урахуванням інтегральних властивостей досліджуваного феномена визначено структуру інтерпретаційної культури вчителів музичного, що складається з взаємопов'язаних компонентів: мотиваційного, когнітивного, аксіологічного. Бажано було більш детально зупинитись на характеристиці та виявленні особливостей кожного компонента.

3. У третьому розділі роботи представлено перебіг проведення етапів експерименту. При його описі необхідно було б конкретизувати, як проводився розподіл здобувачів у межах експериментальної та контрольної груп.

4. У презентованій методиці формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки запропоновано низку інноваційних методів, проте не зазначено, якими саме методами і прийомам було досягнуто позитивної динаміки у формуванні інтерпретаційної культури здобувачів.

5. До числа недоліків відносимо випадки подекуди недостатньо уважного ставлення до оформлення літератури, де спостерігаються деякі неточності.

Зазначимо, що ці зауваження не є визначальними і не применшують теоретичну та практичну значимість самостійного дослідження, проведеного дисертанткою.

8. Висновки

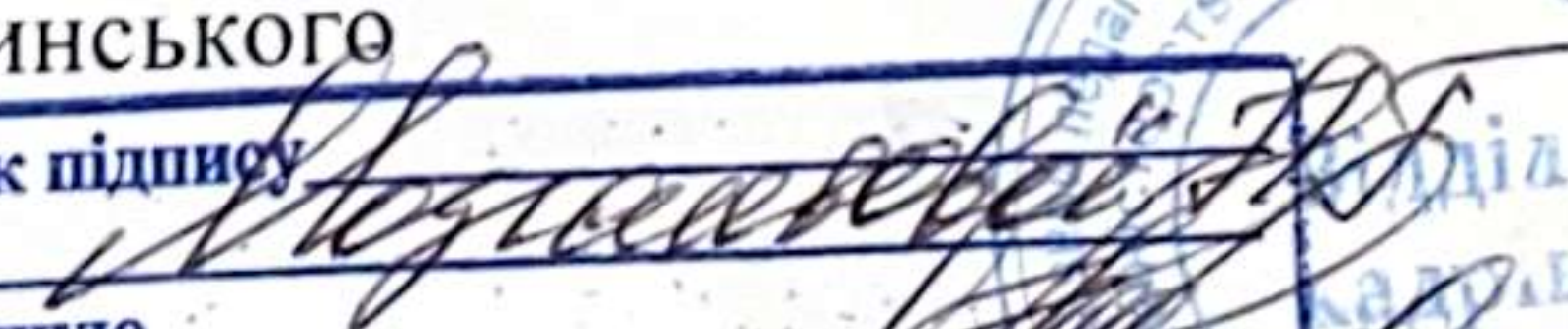
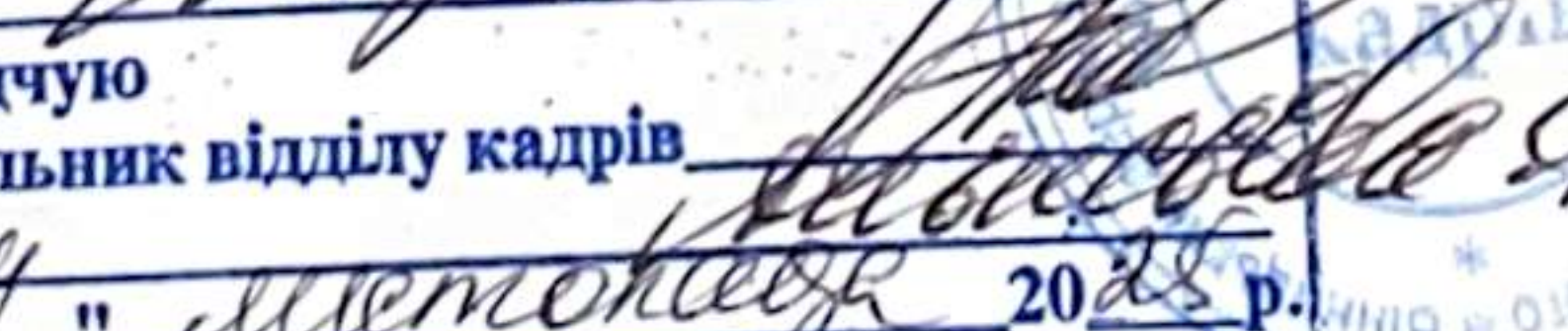
Проведений аналіз дисертаційної роботи Сінь Лу «Методичні засади формування інтерпретаційної культури майбутнього вчителя музики в процесі вокальної підготовки» анотації та опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що вона є цілісним, самостійним, завершеним дослідженням, яке за своїм науково-теоретичним рівнем, новизною у постановці та вирішенні досліджуваної проблеми, аргументованістю теоретичних положень, висновків та практичним значенням відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261, пп. 6, 7, 8; Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її авторка – Сінь Лу заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Офіційний опонент

доктор педагогічних наук, професор,
в.о. завідувачки кафедри музичного та
перформативного мистецтва

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського

Н.Г. Мозгальова

Зразок підпису	
Засвідчую	
Начальник відділу кадрів	
" 24 " листопада 2022 р.	

